

ប្រជាជនកម្ពុជា

នៃ

ប្រទេសកម្ពុជា

ជំពូក ១

របបនយោបាយ

មាត្រា ១

ប្រទេសកម្ពុជា មាននាមជាផ្លូវការជា “ រដ្ឋកម្ពុជា ” ។
រដ្ឋកម្ពុជា ជារដ្ឋមួយឯករាជ្យ អធិបតេយ្យ បូរណភាពដែនដី សន្តិភាព ប្រជាធិបតេយ្យ អព្យាក្រឹត្យ និង មិនចូលបក្ស
សម្ព័ន្ធ ។

អធិបតេយ្យនៃរដ្ឋកម្ពុជា លាតសន្ធឹងលើដែនដីគោក ដែនកោះ ដែនទឹក ដែនសមុទ្រ បាទសមុទ្រ
ក្រោមបាទសមុទ្រ ហើយ និងដែនអាកាស ។

បារម្ភនៃរដ្ឋកម្ពុជា គឺឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព សុភមង្គល ។
ភាសា និងអក្សរដែលប្រើជាផ្លូវការ គឺភាសា និងអក្សរខ្មែរ ។

មាត្រា ១ ស្នូល

រដ្ឋកម្ពុជា ជារដ្ឋមួយមិនអាចបំបែកបាន ។
ស្ថាប័នរដ្ឋនានាត្រូវចាត់តាំង និងប្រព្រឹត្តឱ្យសមស្របតាម រដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងច្បាប់នៃរដ្ឋ កម្ពុជា ។
រដ្ឋមានភារកិច្ចការពារឯករាជ្យ នៃមាតុភូមិ សិទ្ធិ សេរីភាពរបស់ប្រជាជន ទាំងខាងសម្ភារៈ ទាំងខាងស្មារតី ។

មាត្រា ២

ប្រជាជនកម្ពុជា ជាម្ចាស់វាសនានៃប្រទេសរបស់ខ្លួន ។ អំណាចទាំងអស់ជារបស់ប្រជាជន ។
ប្រជាជនប្រើអំណាចរបស់ខ្លួនតាមរយៈរដ្ឋសភា និងអង្គការរដ្ឋអំណាចនានា ដែលប្រជាជនជ្រើសតាំងឡើង
និងទទួល ខុសត្រូវចំពោះប្រជាជន ។ ប្រជាជនមានសិទ្ធិដកហូតតំណាងរបស់ខ្លួន ដែល ខ្លួនឈប់ទុកចិត្ត ។

មាត្រា ៣

ក្រុមប្រឹក្សាជាតិ រណសិរ្សសាមគ្គីកសាងការពារមាតុភូមិកម្ពុជា អង្គការមហាជននានា ដែលជា បង្អែកដ៏
រឹងមាំរបស់រដ្ឋ ត្រូវមានភារកិច្ចលើកទឹកចិត្តប្រជាជន ឱ្យអនុវត្តគោលនយោបាយ និងផែនការ របស់រដ្ឋ ។

មាត្រា ៤

រដ្ឋកម្ពុជា អនុវត្តរបបនយោបាយពហុបក្ស ។

មាត្រា ៥

រដ្ឋអនុវត្តនយោបាយសមគ្គីភាព និងសេរីភាពរវាងជនជាតិទាំងអស់ ដែលរស់នៅក្នុង សហគមន៍ជាតិ
កម្ពុជា។

ជនជាតិទាំងអស់ត្រូវស្រលាញ់រាប់អានគ្នា និងជួយគ្នាទៅវិញទៅមក។ អំពើប្រមាថមាក់ អំពើជិះជាន់ និង
ការបែងចែកជនជាតិនានាត្រូវហាមឃាត់។

ភាសា និងអក្សរព្រមទាំងទំនៀមទម្លាប់ល្អៗរបស់ជនជាតិភាគតិច ត្រូវបានគោរព។ គ្រប់ជនជាតិភាគតិច
ត្រូវបានរដ្ឋជួយទំនុកបម្រុង ដើម្បីឱ្យតាមទាន់កម្រិតរួម។

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ ជាពិសេសពង្រីកសេដ្ឋកិច្ចសិក្សាធិការវប្បធម៌ សង្គមកិច្ច សុខាភិបាល គមនាគមន៍ នៅ
តាមតំបន់ ព្រៃភ្នំ និងតំបន់ដាច់ស្រយាល។

មាត្រា ៦

ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាសាសនារបស់រដ្ឋ។ សកម្មភាពខាងសាសនាទាំងឡាយ ដែលស្របរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងច្បាប់
ត្រូវបានរដ្ឋធានា។ សកម្មភាពណា ដែលផ្លៀតយកសាសនា ដើម្បីធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខ របៀបរៀបរយ
សាធារណៈ និងផល ប្រយោជន៍របស់ប្រជាជន ត្រូវហាមឃាត់។

មាត្រា ៧

បុរស និង ស្ត្រី មានសិទ្ធិស្មើគ្នាក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍។ អាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវធ្វើតាមលក្ខខណ្ឌ ដែលចែងក្នុង
ច្បាប់ និងតាមលក្ខណគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត ប្តីមួយ ប្រពន្ធមួយ។ រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ ជាពិសេស ចំពោះកិច្ចការពារ
មាតា និង កុមារ។

មាត្រា ៨

មាតាបិតាត្រូវអប់រំ និងថែរក្សាចិញ្ចឹមកូន ដើម្បីឱ្យទៅជាពលរដ្ឋល្អ មានមនសិការស្នេហាជាតិ ស្រលាញ់
ការងារ ពលកម្មមានសម្បជញ្ញៈ ទទួលខុសត្រូវចំពោះសង្គម។ កូនមានកាតព្វកិច្ចថែរក្សា មាតាបិតា។

មាត្រា ៩

រដ្ឋកម្ពុជាអនុវត្តលក្ខណការណ៍ៈ ប្រជាជនទាំងមូលប្រាស្រ័យក្នុងកិច្ចកសាង និងការពារមាតុភូមិ។
កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធប្រជាជនកម្ពុជាទាំងបីប្រភេទ និងនគរបាលប្រជាជន ជាកូនចៅរបស់ប្រជាជន ត្រូវ
ស្មោះត្រង់ ការរស់នៅដ៏សុខសាន្តរបស់ប្រជាជន ហើយរួមជាប្រជាជនកសាងប្រទេស។

កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធទាំងអស់ ត្រូវមានការប៊ុនប្រសព្វក្នុងការប្រយុទ្ធ និងក្នុងការបង្កើនផល ត្រូវចេះ
បំផុស ចលនាប្រជាជន គោរព និងជួយទំនុកបម្រុង មិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍ប្រជាជន និងសេចក្តីទុកចិត្ត
របស់ប្រជាជន។

មាត្រា ១០

នយោបាយក្រៅប្រទេសរបស់រដ្ឋកម្ពុជា គឺឯករាជ្យ សន្តិភាព អព្យាក្រឹត្យ និងមិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ។
រដ្ឋកម្ពុជា អនុវត្តគោលការណ៍ សន្តិសហវិជ្ជមាន ពង្រីកទំនាក់ទំនងមិត្តភាព និង ការទូតជាមួយប្រទេសទាំង
អស់ដោយ មិនប្រកាន់របបនយោបាយ លើមូលដ្ឋានស្មើភាព គោរពឯករាជ្យ អធិបតេយ្យ បូរណភាពដែនដី និង ផល
ប្រយោជន៍គ្នា ទៅវិញទៅមក ហើយបុព្វហេតុការពារសន្តិភាពនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងនៅលើសាកលលោក។

ជំពូក ២

របបសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយវប្បធម៌ សង្គមកិច្ច

មាត្រា ១១

សេដ្ឋកិច្ចជាតិ ស្ថិតនៅក្រោមការដឹកនាំរបស់រដ្ឋ។ រដ្ឋលើកស្ទួយជីវភាពរបស់ប្រជាជន ឲ្យមានកម្រិតខ្ពស់ជា
លំដាប់លើគ្រប់ផ្នែក ដើម្បីកសាងប្រទេសជាតិ។

មាត្រា ១២

សេដ្ឋកិច្ចជាតិ មានប្រាំ: សេដ្ឋកិច្ចរដ្ឋ សេដ្ឋកិច្ចរដ្ឋចម្រុះនិងឯកជន សេដ្ឋកិច្ចសមូហភាព សេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ និង
សេដ្ឋកិច្ច ឯកជន។

រដ្ឋគ្រប់គ្រងសហគ្រាស រដ្ឋយ៉ាងជិតដិតដើម្បីពង្រីកទូនាទីសំខាន់ នៃផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចរដ្ឋចម្រុះនិងឯកជន ក្នុង
សេដ្ឋកិច្ចជាតិ ហើយទន្ទឹមនឹងនោះ ជួយទំនុកបម្រុងនិងណែនាំយ៉ាងសកម្ម នូវការកសាងសេដ្ឋកិច្ចសមូហភាព
សេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ និងសេដ្ឋកិច្ចឯកជន ឲ្យរីកចម្រើនតាមទិស ដែលមានប្រយោជន៍ដល់រដ្ឋ និងដល់ជីវភាពរបស់
ប្រជាជន។

មាត្រា ១៣

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ ពង្រីកផលិតកម្មឧស្សាហកម្ម ដែលបម្រើកសិកម្ម ពង្រីកផលិតផលដែលប្រើប្រាស់
ពង្រីកពាណិជ្ជកម្ម គមនាគមន៍ និងការដឹកជញ្ជូន។ រដ្ឋជួយទំនុកបម្រុង និងពង្រីកសិប្បកម្ម និងឧស្សាហកម្ម។

មាត្រា ១៤

ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋមាន ដីធ្លី ព្រៃឈើ សមុទ្រ ទន្លេ បឹង ធនធានធម្មជាតិ មជ្ឈមណ្ឌលសេដ្ឋកិច្ច វប្បធម៌
មូលដ្ឋាន ការពារប្រទេស និងសំណង់ផ្សេងៗទៀតរបស់រដ្ឋ។

មាត្រា ១៥

ពលរដ្ឋកម្ពុជា មានសិទ្ធិពេញទី ក្នុងការកាន់កាប់ប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងមានសិទ្ធិតំណាងរតកដីធ្លី ដែលរដ្ឋប្រគល់ ឲ្យសម្រាប់ រស់នៅនិងធ្វើអាជីវកម្ម។

មាត្រា ១៥

រដ្ឋហាមឃាត់ការចាប់ដីទំនេរបងពន្ធសម្រាប់លក់ និងជួលឲ្យអ្នកដទៃ។ ជនណាក៏ដោយមិនអាចប្រើប្រាស់ ដីធ្លី កសិកម្ម ដីព្រៃ ដោយចិត្តឯង ក្នុងគោលបំណងផ្សេងទៀតបានឡើយ បើគ្មានការអនុញ្ញាតពីអាជ្ញាធរមាន សមត្ថកិច្ច។

មាត្រា ១៧

សិទ្ធិកាន់កាប់ និងប្រើប្រាស់ដីនិងត្រូវកំណត់លដោយច្បាប់មួយដោយឡែក។

មាត្រា ១៨

កម្មសិទ្ធិឯកជននៃពលរដ្ឋ លើកម្រៃការងារ លើកម្រៃស្របច្បាប់ និងទ្រព្យសម្បត្តិស្របច្បាប់ផ្សេងទៀត ត្រូវ បានច្បាប់ ការពារ។
ការរឹបអូសទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ពលរដ្ឋ ដោយរំលោភ ត្រូវហាមឃាត់ដាច់ខាត។

មាត្រា ១៨ ស្នូន

ការប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិកម្មសិទ្ធិឯកជននៃពលរដ្ឋ ត្រូវហាមឃាត់មិនឲ្យមានរឿរលែងតែប្រយោជន៍សាធារណៈ តម្រូវឲ្យ ធ្វើក្នុងករណី ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់។ ក្នុងន័យនេះម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ មានសិទ្ធិទទួលបានបំណាច់ជាមុនដោយត្រឹម ត្រូវ និងសមរម្យ។

មាត្រា ១៩

ពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេសត្រូវតែពង្រីក ដើម្បីបង្កើនសកម្មភាព ប្តូរមុខទំនិញ ជម្រុញផលិតកម្ម បម្រើជីវភាព របស់ប្រជាជន។
ពលរដ្ឋ ឬអង្គការផលិតកម្មអាចលក់ដូរផលិតផលរបស់ខ្លួនបាន។ ការទិញ និង ការលក់របស់ ប្រជាជន ដែលស្របតាម គោលនយោបាយរបស់រដ្ឋ ត្រូវបានច្បាប់ធានា។
ពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស ស្ថិតនៅក្រោម ការគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងរបស់រដ្ឋ។

មាត្រា ២០

របបគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់។
ការយកពន្ធដារ នឹងអាចធ្វើទៅបានលុះត្រាតែមានច្បាប់អនុញ្ញាត។
ការតម្រូវឱ្យលក់ជូនរដ្ឋ ឬការយកទៅប្រើប្រាស់មួយតាមរយៈ នូវទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន នឹងអាចធ្វើទៅបាន
លុះត្រាតែ មានច្បាប់អនុញ្ញាត។

មាត្រា ២១

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់កសាង វប្បធម៌ជាតិជឿនលឿន ពង្រីកភាសាជាតិ ឱ្យសមស្របនឹងសេចក្តីត្រូវការនៃ
សង្គមថ្មីមួយ រាល់ឥទ្ធិពល និងសំណង់នៃវប្បធម៌មិនជឿនលឿនត្រូវកំណត់ចោលជាដាច់ខាត។

មាត្រា ២២

រដ្ឋអនុវត្តកម្មសិក្សា តាមគោលការណ៍គរុកោសល្យ ដោយផ្សារភ្ជាប់ការសិក្សាចំណេះទូទៅ និងការអប់រំជា
មួយនឹងការ អនុវត្ត ផ្សារសាលារៀនជាមួយសង្គមនិងសង្គម។

រដ្ឋគ្រប់គ្រងចាត់ចែងឱ្យបើកមតេយ្យសាលា សម្រាប់កុមារមុនគ្រប់វ័យសិក្សា។

រដ្ឋគ្រប់គ្រងចាត់ចែងលើការអប់រំវិជ្ជាទូទៅ ដល់កុមារគ្រប់វ័យសិក្សា ដោយកសាងសាលារៀនបឋមសិក្សា
ដោយពង្រឹងជាបណ្តើរៗ នូវសាលារៀនមធ្យមសិក្សា សាលារៀន និង ថ្នាក់អប់រំវិជ្ជាជីវ្ជាថ្នាក់ជាន់ខ្ពស់ផ្សេងៗ និង
ឧត្តមសិក្សា ដើម្បីតម្រូវតាមការចាំបាច់នៃប្រទេសជាតិ ដែលកំពុងឈានទៅវឌ្ឍនភាព។

រដ្ឋលើកទឹកចិត្ត និងផ្តល់អាហារូបករណ៍សិក្សា ដល់យុវជនដែលមានសមត្ថភាព អាចបន្តការសិក្សានៅថ្នាក់
ជាន់ខ្ពស់ នៅថ្នាក់បច្ចេកទេស នៅក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេស។

ដើម្បីបំបាត់ភាពមិនចេះអក្សរ និង ដើម្បីលើកកម្រិតវប្បធម៌ ដល់ពលរដ្ឋទូទៅឱ្យបានខ្ពស់ រដ្ឋជម្រុញចលនា
អក្ខរកម្ម ដោយបើកថ្នាក់សិក្សា សម្រាប់មនុស្សចាស់ដែលមិនចេះអក្សរ និងថ្នាក់អប់រំបំពេញវិញ្ញាផ្សេងៗទៀត តម្រូវ
ទៅតាម ការចាំបាច់របស់ប្រជាជាតិ។

មាត្រា ២៣

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ ជុំវិញការលុតលាស់ វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេស អក្សរសាស្ត្រ និងសិល្បៈ ដោយពង្រីក
ប្រព័ន្ធ សិក្សាធិការការងារស្រាវជ្រាវ ដោយរួមផ្សំការរៀនសូត្រខាងទ្រឹស្តីទៅនឹងការជាក់ស្តែង។

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ដល់អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ អ្នកបច្ចេកទេស អ្នកនិពន្ធ សិល្បករ ក្នុងសកម្មភាពច្នៃប្រឌិតរបស់ខ្លួន
ដែលមានប្រយោជន៍ដល់ប្រទេសជាតិ និងប្រជាជន ដោយជួយទំនុកបម្រុងដល់អ្នកទាំងនោះទាំងខាងផ្នែកសម្ភារៈ
ទាំងខាងផ្លូវចិត្ត។

រដ្ឋបង្កើនសហប្រតិបត្តិការ ជាមួយប្រទេសក្រៅ និងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍គ្នាទៅវិញទៅមក។

មាត្រា ២៤

រដ្ឋចាត់ចែង ថែរក្សាប្រាសាទបុរាណ និងសិល្បៈបុរាណវត្ថុ កែលម្អតំបន់ទេសភាពនានាឡើងវិញ ពង្រីក ទេសចរណ៍ និងពង្រីកការទាក់ទងខាងវប្បធម៌ជាមួយប្រទេសក្រៅ។

មាត្រា ២៥

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ ដល់ការរីកចម្រើនលូតលាស់ខាងរាងកាយរបស់ពលរដ្ឋ លើកទឹកចិត្តដល់សកម្មភាពខាង កីឡា និង ខាងហាត់ប្រាណសំដៅធ្វើឲ្យពលរដ្ឋមានកម្លាំងមាំមួនជាចាំបាច់ ដើម្បីចូលរួមក្នុងការកសាង និងការពារ ប្រទេសជាតិ។

មាត្រា ២៦

ដើម្បីធានាដល់សុខភាពរបស់ប្រជាជន រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ដល់ការការពារជម្ងឺ ណែនាំប្រជាជនឲ្យកាន់កូន អនាម័យយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន។ ប្រជាជនត្រូវបានទទួលការពិនិត្យរោគ ដោយឥតបង់ថ្លៃ។ រដ្ឋគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងបង្កើត មន្ទីរពេទ្យនានា ធ្វើ ការស្រាវជ្រាវខាងផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ និងឱសថសាស្ត្រ ដោយរួមផ្សំវេជ្ជសាស្ត្របុរាណជាមួយវេជ្ជ សាស្ត្រសម័យ។

មាត្រា ២៧

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះកុមារ និងមាតា។ រដ្ឋ និងសង្គមរៀបចំឲ្យមានមន្ទីរសម្ភព ទារកដ្ឋាន សួនកុមារ និង អនុវត្ត នូវវិធានការសមស្របនានា ដើម្បីសម្រាលបន្ទុកមេផ្ទះដល់ស្ត្រី និងរ៉ាប់រងដល់លក្ខណៈចាំបាច់ ឲ្យស្ត្រីមាន លទ្ធភាពចូលរួម ក្នុងសកម្មភាពដូចបុរសដែរ។

ស្ត្រីជាកម្មករ ជានិយោជិត ត្រូវបានឈប់សម្រាក ក្នុងពេលសម្រាលកូនចំនួន ៩០ ថ្ងៃ ដោយមានទទួល បៀវត្ស។ ស្ត្រីមានកូននៅបៅដោះ ត្រូវបានទទួលការបន្ថយពេលធ្វើការប្រចាំថ្ងៃ និងទទួលអត្ថប្រយោជន៍នានា តាម កំណត់របស់រដ្ឋ។

រដ្ឋនឹងកំណត់បទបញ្ញត្តិជាក់ស្តែង ចំពោះស្ត្រីជាកម្មករ ជានិយោជិតក្រៅពីផ្នែករដ្ឋ។

មាត្រា ២៨

រដ្ឋយកចិត្តទុកដាក់ ជាពិសេសដល់អ្នកដែលធ្វើសកម្មភាពបដិវត្តន៍យុវជន ហើយដែលរួមវិភាគទានច្រើនឲ្យ បដិវត្តន៍ ដល់យុទ្ធជនពិការ ដល់គ្រួសារយុទ្ធជន ដែលបានទទួលមរណៈ ដើម្បីបដិវត្តន៍ និងដល់គ្រួសារដែលមាន សគុណធំៗ ចំពោះបដិវត្តន៍។

មាត្រា ២៩

រដ្ឋចាត់ចែងឱ្យមានរបបធានារ៉ាប់រងសង្គម ដល់កម្មករ និង និយោជិត ដែលអស់លទ្ធភាពបំពេញពលកម្ម
បណ្តាលមក ពីជម្ងឺ ជរាភាព ឬពិការដោយគ្រោះថ្នាក់ក្នុងការងារ។

រដ្ឋ និងសង្គមជួយទំនុកបម្រុងដល់មនុស្សចាស់ជរា ជនពិការ ស្ត្រីមេម៉ាយ និងក្មេងកំព្រាគ្មានទីពឹង។

ជំពូក ៣

សិទ្ធិ និង ករណីកិច្ចរបស់ពលរដ្ឋ

មាត្រា ៣០

រដ្ឋកម្ពុជាបានទទួលស្គាល់ និងគោរពសិទ្ធិមនុស្ស។

ពលរដ្ឋកម្ពុជា មានសិទ្ធិស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់ មានសេរីភាព និងមានករណីកិច្ចដូចគ្នាទាំងអស់ ដោយឥត
ប្រកាន់ ភេទ ជំនឿសាសនា ពូជសាសន៍ ឬឋានៈក្នុងសង្គម។

ការប្រើសិទ្ធិ សេរីភាពផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គលិកម្នាក់ៗ មិនត្រូវឱ្យប៉ះពាល់សិទ្ធិសេរីភាពដទៃឡើយ។ ការប្រើ
សិទ្ធិសេរីភាពនេះ ត្រូវប្រព្រឹត្តតាមលក្ខខណ្ឌកំណត់ក្នុងច្បាប់។

មាត្រា ៣១

ពលរដ្ឋកម្ពុជាទាំងពីរភេទ មានសិទ្ធិបោះឆ្នោត និងអាចឈរឈ្មោះ ឱ្យគេបោះឆ្នោត ។

ពលរដ្ឋ ដែលបម្រើក្នុងកងកម្លាំង ប្រដាប់អាវុធប្រជាជនកម្ពុជា មានសិទ្ធិបោះឆ្នោត និង អាចឈរឈ្មោះឱ្យ
គេបោះឆ្នោតដែរ។ ពលរដ្ឋ ទាំងពីរភេទ ដែលមានអាយុយ៉ាងតិច ១៨ ឆ្នាំ មានសិទ្ធិបោះឆ្នោត ។

ពលរដ្ឋទាំងពីរភេទ ដែលមានអាយុយ៉ាងតិច ២១ ឆ្នាំ អាចឈរឈ្មោះឱ្យគេបោះឆ្នោត។

បទប្បញ្ញត្តិបន្ថយសិទ្ធិបោះឆ្នោត និងសិទ្ធិឈរឈ្មោះឱ្យគេបោះឆ្នោត ត្រូវចែងក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោត ។

មាត្រា ៣២

ពលរដ្ឋកម្ពុជា មានសិទ្ធិចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងជីវភាពនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌របស់
ប្រទេសជាតិ ។

ពលរដ្ឋទាំងអស់អាចធ្វើសេចក្តីស្នើ ស្តីពីបញ្ហានយោបាយរបស់រដ្ឋ និងជីវភាពរបស់ប្រជាជន ជូន អង្គការរដ្ឋ
និងអង្គការ មហាជន។ សេចក្តីស្នើសុំទាំងឡាយត្រូវបានទទួលការពិនិត្យ និងដោះស្រាយយ៉ាងហ្មត់ចត់ ពីអង្គការរដ្ឋ
និងអង្គការមហាជន។

មាត្រា ៣៣

ពលរដ្ឋមានសិទ្ធិជ្រើសរើសមុខរបរសមស្របតាមសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន និងតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់សង្គម។
ពលរដ្ឋ មានសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់បំណាច់សមស្របតាមបរិមាណ និងគុណភាពនៃការងារ ដែលខ្លួនបានបំពេញ។
បុរស និង ស្ត្រីមានសិទ្ធិទទួលបានប្រាក់បំណាច់ដូចគ្នាចំពោះការងារស្មើគ្នា។
ពលរដ្ឋរាល់រូបមានសិទ្ធិទទួលបានការរ៉ាប់រង និងអត្ថប្រយោជន៍ខាងសង្គមកិច្ចដែលមានចែងក្នុងច្បាប់។

មាត្រា ៣៤

រដ្ឋនិងសង្គមយកចិត្តទុកដាក់ រៀបចំឱ្យមានការឈប់សម្រាក ការលំហែដល់អ្នកបំពេញពលកម្ម។ រដ្ឋ
កំណត់ពេល ធ្វើការងារប្រចាំថ្ងៃ និង ប្រចាំសប្តាហ៍ របបឈប់សម្រាកប្រចាំឆ្នាំ មានប្រាក់បំណាច់ចំពោះកម្មករ និង
និយោជិត ពង្រីកមជ្ឈមណ្ឌលសម្រាករបស់ និងរបស់អង្គការសង្គម។

មាត្រា ៣៥

រដ្ឋរ៉ាប់រងមិនឱ្យមានការរំលោភបំពានលើរូបរាងកាយណាមួយឡើយ។
ច្បាប់ការពារកិត្តិយស និងសេចក្តី ថ្លៃថ្នូរ និងជីវិតរបស់ពលរដ្ឋ។
ការចោទប្រកាន់ការចាប់ខ្លួន ការឃាតខ្លួនឬការឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់អាចធ្វើទៅកើតនុះត្រាមានច្បាប់អនុញ្ញាត។
ការបង្ខិតបង្ខំ ការធ្វើបាបលើរូបរាងកាយ ឬប្រព្រឹត្តកម្មណាមួយ ដែលបន្ថែមទម្ងន់ទណ្ឌកម្មអនុវត្តចំពោះ ជន
ជាប់ឃុំឃាំង ឬជាប់ពន្ធនាគារ ត្រូវហាមមិនឱ្យធ្វើឡើយ។ អ្នកដៃដល់ អ្នកប្រព្រឹត្តនិងអ្នកសមគំនិត ត្រូវទទួលទោស
តាមច្បាប់។

ការទទួលសារភាព កើតឡើងពីការបង្ខំដោយយោរយោតាមផ្លូវកាយក្តី តាមផ្លូវចិត្តក្តី មិនត្រូវទុកជាភស្តុតាង
នៃពិរុទ្ធភាពទេ។

បើបទល្មើសគ្រាន់តែមានវិមតិសង្ស័យ ជនជាប់ចោទត្រូវបានរួចខ្លួន។
ជនជាប់ពិរុទ្ធនាក៏ដោយ ត្រូវចាត់ទុកថាជាមនុស្សឥតទោស ដរាបណាតុលាការ មិនទាន់កាត់ទោសជា
ស្ថាពរ។

រដ្ឋរ៉ាប់រងចំពោះពលរដ្ឋទាំងអស់ នូវសិទ្ធិការពារខ្លួនតាមផ្លូវតុលាការ។
ទោសប្រហារជីវិត ត្រូវបានលប់បំបាត់ចោល។

មាត្រា ៣៦

សេរីភាពក្នុងការដើរហើរ និងតាំងទីលំនៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវបានតាមច្បាប់កំណត់។
ពលរដ្ឋអាចចេញទៅតាំងទីលំនៅ នៅប្រទេសក្រៅ ឬវិលត្រលប់មកវិញបាន។
ការក្សាសិទ្ធិមិនឱ្យរំលោភលើលំនៅឋាន និងអាថ៌កំបាំង នៃការឆ្លើយឆ្លងតាមលិខិត តាមសារទូរលេខ

និងតាមទូរស័ព្ទ ត្រូវបានរដ្ឋធានា។ ការដេញដោលនៅឋានសម្ភារៈ វត្ថុ និងលើខ្លួនបុគ្គល ត្រូវបានធ្វើឱ្យស្របនិងបញ្ញត្តិច្បាប់។

មាត្រា ៣៧

ពលរដ្ឋមានសេរីភាពខាងការបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួន សេរីភាពខាងសារពត៌មាន បោះពុម្ពផ្សាយ សេរីភាពខាងការប្រជុំ។ ជនណាក៏ដោយមិនអាចផ្តោតប្រើសិទ្ធិនេះ ដោយរំលោភ នាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយស របស់អ្នកដទៃ ដល់ទំនៀមទម្លាប់ ល្អរបស់ សង្គម ដល់របៀបរៀបរយសាធារណៈ និងដល់សន្តិសុខជាតិបានឡើយ។ របបសារពត៌មានត្រូវរៀបចំឡើងដោយច្បាប់

មាត្រា ៣៧ ស្ទួន

សេរីភាពខាងជំនឿត្រូវគោរព។

មាត្រា ៣៨

ពលរដ្ឋមានសិទ្ធិទាំងឡាយត្រូវរស់នៅតាមរបៀបរបបសង្គម ហើយរួមចំណែកការពារទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ។ ពលរដ្ឋទាំងឡាយ អាចចូលរួមក្នុងអង្គការមហាជន ដើម្បីការពារសិទ្ធិផលសង្គមជាតិ និងរបៀបរៀបរយសង្គម ដើម្បីកសាង និងការពារប្រទេស ដើម្បីបង្កើនសាមគ្គីភាពជាតិ និងអន្តរជាតិ។

មាត្រា ៣៩

ពលរដ្ឋទាំងឡាយត្រូវរស់នៅតាមរបៀបសង្គម ហើយរួមចំណែកការពារទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ។ ពលរដ្ឋមានសិទ្ធិបរិហារ ប្តឹងតវ៉ា ឬប្តឹងទារសំណង ជួសជុលការខូចខាត ដែលបណ្តាលមកពីអំពើខុសច្បាប់របស់ អង្គការរដ្ឋ របស់អង្គការសង្គម និងរបស់បុគ្គលិកនៃអង្គការទាំងនោះ ក្នុងពេលបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន។

មាត្រា ៤០

ពលរដ្ឋគ្រប់រូបត្រូវគោរពរដ្ឋធម្មនុញ្ញ គោរពច្បាប់ និងអនុវត្តគោលមាគ៌ានយោបាយរបស់រដ្ឋ។

មាត្រា ៤១

កិច្ចកសាង និងការពារមាតុភូមិចាករណីកិច្ច និងជាកិត្តិយសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ពលរដ្ឋ។ ពលរដ្ឋគ្រប់រូប ត្រូវរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មកសាងប្រទេសជាតិ និងការពារមាតុភូមិ។ កាតព្វកិច្ច ការពារមាតុភូមិត្រូវ អនុវត្តតាមបញ្ញត្តិច្បាប់។

មាត្រា ៤២

ពលរដ្ឋកម្ពុជា មិនអាចត្រូវបានដកសញ្ជាតិ និងទេស ឬចាប់បញ្ជូនខ្លួនទៅឱ្យប្រទេសក្រៅណាមួយឡើយ។
ពលរដ្ឋកម្ពុជា ដែលកំពុងរស់នៅឯបរទេស ត្រូវបានរដ្ឋគាំពារ។

មាត្រា ៤៣

“លុបចោល”

មាត្រា ៤៤

“លុបចោល”

ជំពូកទី ៤

រដ្ឋសភា

មាត្រា ៤៥

រដ្ឋសភា ជាអង្គការកំពូលនៃរដ្ឋអំណាច និងជាអង្គការតំណាងជាន់ខ្ពស់របស់ប្រជាជននៃរដ្ឋកម្ពុជា។
រដ្ឋសភា ជាអង្គការតែមួយគត់ ដែលមានសិទ្ធិធ្វើច្បាប់។

មាត្រា ៤៦

រដ្ឋសភា មានតំណាងប្រជាជន ដែលត្រូវបានជ្រើសរើស តាមគោលការណ៍បោះឆ្នោតជាសាធារណៈ ដោយស្មើ
ភាពដោយចំពោះ និង តាមវិធីជ្រើសរើសឆ្នោតជាសម្ងាត់។
ចំនួនតំណាងប្រជាជននៅរដ្ឋសភា និង បែបបទនៃការជ្រើសតាំង ត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោត។

មាត្រា ៤៧

នីតិកាលរបស់រដ្ឋសភាមានកំណត់ ៥ឆ្នាំហើយត្រូវមុនផុតកំណត់នៅពេលដែលរដ្ឋសភាថ្មីចូលកាន់តំណែង។
ក្នុងពេលមានសង្គ្រាម រឺក្នុងកាលៈទេសៈពិសេសដទៃទៀតដែលមិនអាចធ្វើការបោះឆ្នោតកើត រដ្ឋសភាអាច
ប្រកាសបន្តនីតិកាលរបស់ខ្លួនមួយដងបានមួយឆ្នាំ តាមសំណើរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ។
ការប្រកាសបន្ត នីតិកាលរបស់រដ្ឋសភា ត្រូវសម្រេចដោយ មតិយល់ព្រមពីរភាគបីយ៉ាងតិច នៃចំនួនសមាជិក
រដ្ឋសភាទាំងមូល។

មាត្រា ៤៨

រដ្ឋសភាមានអំណាចដូចតទៅ៖

- ១- អនុម័ត រឺ កែប្រែរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ច្បាប់នានា។
- ២- អនុម័តថវិការដ្ឋ ការអោយរដ្ឋខ្ចីប្រាក់ និងការខ្ចីប្រាក់រដ្ឋ។
- ៣- អនុម័តផែនការរដ្ឋ។
- ៤- ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តន៍រដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ការអនុវត្តន៍ច្បាប់។
- ៥- កំណត់គោលនយោបាយក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេស។
- ៦- បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងរំសាយប្រធាន រឺផ្លាស់ប្តូរប្រធាន អនុប្រធាន និងលេខាធិការនៃរដ្ឋសភា។ បោះឆ្នោតជ្រើសតាំង រំសាយ រឺផ្លាស់ប្តូរប្រធាន អនុប្រធាន អគ្គលេខាធិការ និង សមាជិកដទៃទៀត នៃ ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី។ បោះឆ្នោតជ្រើសតាំង រំសាយ រឺ ផ្លាស់ប្តូរ ប្រធាន អនុប្រធាន និង សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី។ បោះឆ្នោតជ្រើសតាំង រំសាយ រឺ ផ្លាស់ប្តូរ ប្រធានតុលាការប្រជាជនកំពូល និង អគ្គរដ្ឋអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល។
- ៧- បង្កើត រឺ លុបចោល តុលាការប្រជាជនកំពូល និង មហាអយ្យការអមតុលាការប្រជាជនកំពូល ទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រី រឺ ស្ថាប័នថ្នាក់ស្មើទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រី ខណ្ឌ សង្កាត់ ខេត្ត ទីរួមខេត្ត ស្រុក និង ឃុំ។
- ៨- បង្កើត កែប្រែ រឺ លុបពន្ធដារ។
- ៩- ត្រួតពិនិត្យសកម្មភាព របស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ និង ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី តុលាការប្រជាជនកំពូល មហាអយ្យការអមតុលាការប្រជាជនកំពូល។
- ១០- កំណត់ការលើកលែងទោសជាទូទៅ។
- ១១- អនុម័ត រឺ លុបចោលសន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញាអន្តរជាតិរបស់រដ្ឋាភិបាល។
- ១២- អនុម័តច្បាប់ស្តីពីការដាក់ប្រទេសជាតិបិតក្នុងភយន្តរាយ រឺ បិតក្នុងភាពអាសន្ននៅក្នុងទូទាំងប្រទេស រឺ ក្នុងតំបន់ខ្លះ។
- ១៣- សម្រេចអំពីបញ្ហាសង្គ្រាម និងបញ្ហាសន្តិភាព។

មាត្រា ៤៩

រដ្ឋសភាបើកសម័យប្រជុំដំបូង៦០ថ្ងៃយ៉ាងយូរក្រោយពេលបោះឆ្នោតតាមការកោះប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ។

រដ្ឋសភា បើកសម័យប្រជុំជាសម័យ ២ ដងក្នុងមួយឆ្នាំ។

រដ្ឋសភា អាចបើកសម័យប្រជុំជាវិសម័យ បើមានសំណូមពរពីក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី រឺពីសមាជិករដ្ឋសភាចំនួនមួយភាគបីយ៉ាងតិច នៃសមាជិករដ្ឋសភាទាំងមូល។

ក្នុងករណីខាងលើនេះ របៀបវារៈនៃសម័យប្រជុំវិសម័យ ត្រូវផ្សាយដល់ប្រជាជនព្រមជាមួយនឹងថ្ងៃកំណត់ប្រជុំ។

មាត្រា ៤៩ (ស្ទួន ១)

នៅពេលវិស្សមកាលរបស់រដ្ឋសភាគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសភាទទួលភារកិច្ចចាត់ចែងការងារ។
គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រួមមាន៖ ប្រធានរដ្ឋសភា អនុប្រធាន អគ្គលេខាធិការ និង ប្រធានបណ្តាគណៈ
កម្មការ នានារបស់រដ្ឋសភា។

មាត្រា ៤៩ (ស្ទួន ២ ថ្មី)

គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសភាមានភារកិច្ច៖

- ១- រៀបចំសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា
- ២- កោះអញ្ជើញប្រជុំសាមញ្ញ រឺ វិសាមញ្ញរបស់រដ្ឋសភា
- ៣- បកស្រាយច្បាប់
- ៤- មានសិទ្ធិផ្ដើមធ្វើសេចក្ដីព្រាងច្បាប់
- ៥- ពិនិត្យនិងសម្រេចលើសេចក្ដីស្នើដាក់បំរាមគោចររបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី។

មាត្រា ៥០

ពេលចាប់ផ្ដើមនីតិកាលនីមួយៗ រដ្ឋសភាជ្រើសតាំង គណៈកម្មការមួយ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ សុពលភាពនៃ
សមាជិក រដ្ឋសភា ហើយរាយការណ៍អំពីលទ្ធផលនៃការពិនិត្យនេះ ជូនរដ្ឋសភាសម្រេច។

មាត្រា ៥១

ប្រធានរដ្ឋសភា ដឹកនាំអង្គប្រជុំរបស់រដ្ឋសភា ទទួលអាណត្តិច្បាប់ និង សេចក្ដីសម្រេចទាំងឡាយ ដែលរដ្ឋសភា
បាន អនុម័ត រ៉ាប់រងការអនុវត្តន៍បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋសភា ចាត់ចែងការទាក់ទងអន្តរជាតិទាំងឡាយនៃរដ្ឋសភា។

ក្នុងករណី ដែលប្រធានរដ្ឋសភា មានធុរៈមិនអាចបំពេញមុខងារបាន ដោយហេតុមកពីមានជំងឺ រឺ បំពេញ
បេសកកម្មនៅបរទេស អនុប្រធានរដ្ឋសភាមួយរូបត្រូវទទួលភារកិច្ចចាត់ចែងជំនួស។

ក្នុងករណីដែលប្រធានរដ្ឋសភាលា លែងពីមុខតំណែងរឺទទួល អនិច្ចកម្មរដ្ឋសភាត្រូវបោះឆ្នោត ជ្រើសតាំង
ប្រធានថ្មី។

អនុប្រធានរដ្ឋសភា ជួយប្រធានក្នុងការងារឡាយ ដែលបានពោលខាងលើ។

អគ្គលេខាធិការរដ្ឋសភា ធ្វើកំណត់ហេតុ គ្រប់ការប្រជុំរបស់រដ្ឋសភា និង បំពេញការងារទាំងឡាយ ដែល
ប្រធានរដ្ឋសភាប្រគល់អោយ។

មាត្រា ៥២

រដ្ឋសភាចាត់តាំង គណៈកម្មការផ្សេងៗ ដែលចាំបាច់ ដើម្បីជួយរដ្ឋសភា ក្នុងការត្រួតពិនិត្យលើ សេចក្ដីព្រាង
ច្បាប់ គំរោងផែនការរដ្ឋ គំរោងថវិការដ្ឋ និងគំរោងផ្សេងៗទៀត។

មាត្រា ៥៣

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ប្រធានរដ្ឋសភា គណៈកម្មការនានារបស់រដ្ឋសភា ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិ រណសិរ្សសាមគ្គី កសាងការពារ មាតុភូមិកម្ពុជា ប្រធានសហព័ន្ធ សហជីពកម្ពុជា ប្រធានសមាគមយុវជនកម្ពុជា ប្រធានសមាគមនារីកម្ពុជា ប្រធានសមាគម កសិករកម្ពុជា ប្រធានតុលាការប្រជាជនកំពូល និង អគ្គរដ្ឋអាជ្ញាអម តុលាការ ប្រជាជនកំពូល មានសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ជូនរដ្ឋសភា។

មាត្រា ៥៤

រដ្ឋសភាអនុម័តច្បាប់ និង សេចក្តីសម្រេចផ្សេងៗទៀត តាមមតិយល់ព្រមលើសពីពាក់កណ្តាល នៃសមាជិក ទាំងមូល។
រដ្ឋសភា អនុម័តរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង កែប្រែរដ្ឋធម្មនុញ្ញ តាមមតិយល់ព្រម ពីភាគបី នៃសមាជិកសភាទាំងមូល។

មាត្រា ៥៥

ច្បាប់ដែលរដ្ឋសភាអនុម័តរួចហើយ ៣០ថ្ងៃយ៉ាងយូរ ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋត្រូវប្រកាសអោយប្រើក្នុងរយៈ ១៥ថ្ងៃ យ៉ាងយូរ។
ច្បាប់នេះ ត្រូវចូលជាធរមាន នៅរាជធានីភ្នំពេញក្នុងរយៈ ១០ថ្ងៃ ក្រោយប្រកាសអោយប្រើ និង នៅទូទាំង ប្រទេសក្នុងរយៈ ១ខែ ក្រោយពេលប្រកាសអោយប្រើ។
ប៉ុន្តែបើច្បាប់នេះបានចែង ថាជាការប្រញាប់ ច្បាប់នេះត្រូវចូលជាធរមានភ្លាមនៅទូទាំងប្រទេស ក្រោយថ្ងៃ ប្រកាសអោយប្រើ។
ច្បាប់នេះត្រូវចុះក្នុងរដ្ឋកិច្ច និង ផ្សព្វ ផ្សាយនៅទូទាំងប្រទេសអោយទាន់តាមកាលកំណត់ខាងលើ។

មាត្រា ៥៦

សមាជិករដ្ឋសភាម្នាក់ៗ ត្រូវធ្វើការទាក់ទងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយប្រជាជន យកចិត្តទុកដាក់ចំពោះសេចក្តីស្នើ រឺ ការទិតៀនរបស់ប្រជាជន ជួយណែនាំប្រជាជនអោយយល់ពីនយោបាយរដ្ឋ ហើយរាយការណ៍ពីសកម្មភាពរបស់ ខ្លួននៅ ក្នុងរដ្ឋសភាជូនប្រជាជនជាម្ចាស់ឆ្នោត។
សមាជិកសភារូបណា មិនបានបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន អាចត្រូវរំសាយតាមលក្ខខណ្ឌ ដែលមានចែងក្នុង ច្បាប់។
ក្នុងករណីសមាជិករដ្ឋសភា ណាមួយ ទទួលអនិច្ចកម្ម លាលែងប្រាសចាកសមាជិកភាព ដែលកើតមានឡើង ១២ ខែ មុនចប់នីតិកាល ត្រូវចាត់ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងជំនួសសមាជិកនោះ។

មាត្រា ៥៧

សមាជិករដ្ឋសភា មានសិទ្ធិតាំងសំនួរដេញដោល ដល់ប្រធាន និង សមាជិក ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ប្រធាន ប្រធាន និង សមាជិក ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ប្រធាន អនុប្រធាន និង អគ្គលេខាធិការរដ្ឋសភា ប្រធានតុលាការប្រជាជន កំពូល អគ្គរដ្ឋ អាជ្ញាអមតុលាការ ប្រជាជនកំពូល ។

អ្នកដែល ត្រូវគេ សួរដេញដោល ត្រូវឆ្លើយក្នុងសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា។

អ្នកដែលត្រូវរដ្ឋសភាសួរដេញដោល ត្រូវបានរំសាយមុខងារ បើសមាជិករដ្ឋសភាភាគច្រើនលើសពីពាក់ កណ្តាល បានបោះឆ្នោត ដកសេចក្តីទុកចិត្ត។

មាត្រា ៥៨

សមាជិកសភាមានអភ័យឯកសិទ្ធិ។

សមាជិកសភារូបណាក៏ដោយមិនអាចត្រូវចោទប្រកាន់ ចាប់ខ្លួន រឺ ឃុំខ្លួន ដោយហេតុអ្វីបានសំដែងយោបល់ បញ្ហាព្រមព្រៀង ក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនសោះឡើយ។

ការចោទប្រកាន់ ការចាប់ខ្លួន ការឃាត់ខ្លួន រឺ ការឃុំខ្លួន សមាជិករដ្ឋសភាណាមួយ នឹងអាចធ្វើទៅកើត លុះត្រាតែ មានការ យល់ព្រមពីរដ្ឋសភា រឺ ពីគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសភា ក្នុងចន្លោះសម័យប្រជុំរដ្ឋសភា រៀបរយសំរេចក្នុង ករណីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌជាក់ស្តែង។ ក្នុងករណីខាងក្រោយនេះ ក្រសួងមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវធ្វើ សេចក្តីរាយការណ៍ជូនរដ្ឋសភា រឺ គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសភាជាបន្ទាន់ ដើម្បីសំរេច។

សេចក្តីសំរេចរបស់ គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍របស់រដ្ឋសភា ត្រូវដាក់ជូនរដ្ឋសភា អនុម័តនៅសម័យ ប្រជុំ រដ្ឋសភាខាងមុខ។

មាត្រា ៥៨ (ស្ទួន)

សមាជិករដ្ឋសភាត្រូវទទួលប្រាក់បំណាច់មានកំណត់ដោយប្រៀបស្មើទៅនឹងប្រាក់បៀវត្ស នៃអ្នករដ្ឋការថ្នាក់ ណាមួយនៃក្របខណ្ឌជាន់ខ្ពស់។

ជំពូកទី ៥
ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ

មាត្រា ៥៩

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ជាអង្គការតំណាងរដ្ឋកម្ពុជា។

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមាន ប្រធាន អនុប្រធាន អគ្គលេខាធិការ និង សមាជិកមួយចំនួនដែលត្រូវរដ្ឋសភាកំណត់។

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋត្រូវបានជ្រើសតាំងដោយរដ្ឋសភា។

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ជាប្រមុខរដ្ឋកម្ពុជា។

មាត្រា ៦០ ថ្មី

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ មានមុខងារដូចតទៅ៖

- ១- កោះសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី១ នៃនីតិកាលនីមួយៗ។
- ២- ប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ និង ចេញក្រឹត្យ។
- ៣- ចេញក្រឹត្យតែងតាំង រឺ រំសាយ ប្រធាន អនុប្រធាន អគ្គលេខាធិការ និង សមាជិករដ្ឋសភា ប្រធាន អនុប្រធាន អគ្គលេខាធិការ និង សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ប្រធាន អនុប្រធាន និង សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ប្រធានតុលាការប្រជាជនកំពូល និង អគ្គរដ្ឋអាជ្ញាអមតុលាការប្រជាជនកំពូល ក្រោយពីរដ្ឋសភាបានអនុម័ត។
- ៤- ចេញក្រឹត្យប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត រឺ លុបចោលតុលាការប្រជាជនកំពូល និង មហាអយ្យការអមតុលាការ ប្រជាជនកំពូល ទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រី និងស្ថាប័ន ថ្នាក់ស្មើទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រី ក្រុង ខណ្ឌ សង្កាត់ ខេត្ត ទីរួមខេត្ត ស្រុក និង ឃុំ ក្រោយពីរដ្ឋសភាបានអនុម័ត។
- ៥- ចេញក្រឹត្យប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការដាក់ប្រទេសជាតិស្ថិតក្នុងភយន្តរាយ រឺ ស្ថិតក្នុងភាពអាសន្ន នៅក្នុងទូទាំងប្រទេស រឺ នៅតំបន់ខ្លះ ក្រោយពីរដ្ឋសភាបានអនុម័ត។
- ៦- តាមសំណើក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីតែងតាំង រំសាយ រឺដកឯកអគ្គរដ្ឋទូត រឺប្រេសិតនៃរដ្ឋកម្ពុជា នៅឯបរទេស និង នៅអមអង្គការអន្តរជាតិនានា។
- ៧- ទទួលសារតាំងរបស់តំណាងការទូត។
- ៨- អោយសច្ចាប័នលើសន្ធិសញ្ញា និង អនុសញ្ញាអន្តរជាតិរបស់រដ្ឋាភិបាល ក្រោយពីរដ្ឋសភាបានអនុម័ត។
- ៩- បង្កើត និងប្រគល់គ្រឿងឥស្សរិយយស តាមសំណើរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី។
- ១០- សំរេចគ្រល់ឋានន្តរសក្តិ ឋានៈយោធា នគរបាល និង ឋានៈស៊ីវិលតាមច្បាប់កំណត់ និង តាមសំណើរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី។
- ១១- សំរេចអំពីការសុំចូលសញ្ជាតិតាមច្បាប់កំណត់។
- ១២- សំរេចអនុគ្រោះទោស បន្ថយទោស និង លើកលែងទោស។
- ១៣- បំពេញភារកិច្ចផ្សេងៗទៀត ដែលរដ្ឋសភាប្រគល់អោយ។

មាត្រា ៦០ (ស្ទួន ១)

សេចក្តីសំរេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ត្រូវតែមានសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋលើសពីពាក់កណ្តាលយល់ព្រម។

មាត្រា ៦០ (ស្ទួន ២)

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ មានភារកិច្ចរាយការណ៍ អំពីសកម្មរបស់ខ្លួនជូនរដ្ឋសភា។

មាត្រា ៦១ ថ្មី

អាណត្តិរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ មានកំណត់ស្មើនឹងនីតិកាលរបស់រដ្ឋសភា។ នៅពេលផុតនីតិកាលរដ្ឋសភា ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ បន្តសកម្មភាពរបស់ខ្លួន រហូតដល់រដ្ឋសភាថ្មី បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋថ្មីបាន។

ក្នុងករណីប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ មានធុរៈកិច្ចមិនអាចបំពេញមុខងារបាន ដោយហេតុមកពីជម្ងឺ រឺ បំពេញបេសកកម្មនៅបរទេស អនុប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋត្រូវទទួលភារកិច្ចចាត់ការជំនួស លើកលែងតែមុខការដែលមានចែងក្នុង ចំនុចទី ៦ ទី ៩ ទី ១០និង ទី ១២នៃមាត្រា ៦០

ក្នុងករណីដែលប្រធាន រឺ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋណាមួយ រឺធ្លាក់ពីតំណែង រឺទទួលអនិច្ចកម្ម ត្រូវធ្វើការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងសារជាថ្មី។

ប្រធានរដ្ឋសភា ត្រូវទទួលមុខងារជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ស្តីទី រហូតដល់ ប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋថ្មីចូលកាន់តំណែង។

មាត្រា ៦២

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ ជាអគ្គមេបញ្ជាការកំពូល នៃកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធប្រជាជនកម្ពុជា និង ជាប្រធានក្រុម ប្រឹក្សាការពារជាតិ។

មាត្រា ៦៣

ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ និងក្រុមប្រឹក្សាការពារជាតិ ត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់។

ជំពូកទី ៦
ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី

មាត្រា ៦៥

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ជារដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋកម្ពុជា ជាអង្គការគ្រប់គ្រងសង្គមដោយផ្ទាល់ និងដឹក នាំការពង្រីកសេដ្ឋកិច្ចជាតិដោយផ្ទាល់។

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ទទួលខុសត្រូវចំពោះរដ្ឋសភា ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋ និងរាយការណ៍អំពីការងាររបស់ខ្លួន ជូនអង្គការ ទាំងនេះ។

មាត្រា ៦៥ ថ្មី

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី មានប្រធាន អនុប្រធាន និង សមាជិក។ ចំនួនអនុប្រធាន និង សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវរដ្ឋសភាកំណត់។

ការជ្រើសតាំង រំលាយ រឺ ផ្លាស់ប្តូរប្រធាន អនុប្រធាន និង សមាជិកក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវសុំការ អនុម័តពី រដ្ឋសភា តាមវិធីជ្រើសរើសជាសម្ងាត់។

មាត្រា ៦៦

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីមានមុខងារដូចតទៅ៖

- ១- ធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ សេចក្តីព្រាងៗទៀត ដើម្បីជូនរដ្ឋសភា និង ក្រុមប្រឹក្សា រដ្ឋ។
- ២- អនុវត្តន៍រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ច្បាប់ ក្រឹត្យ អនុវត្តន៍នយោបាយក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេស។
- ៣- ធ្វើសេចក្តីព្រាងផែនការរដ្ឋ និង ថវិការដ្ឋ។
- ៤- អនុវត្តផែនការរដ្ឋ និង ថវិការដ្ឋ។
- ៥- កសាង និង ពង្រឹងអង្គការរដ្ឋ ពីថ្នាក់មជ្ឈឹម ដល់ថ្នាក់មូលដ្ឋាន បណ្តុះបណ្តាលនិងគ្រប់គ្រងកម្មករ និង និយោជិតរបស់រដ្ឋ។
- ៦- រ៉ាប់រង ការដឹកនាំការងាររបស់ទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រី និងស្ថាប័ននានា ដែលនៅក្រោមឱវាទក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី អោយមានឯកភាព និងរ៉ាប់រងការដឹកនាំការងារ របស់គណកម្មាធិការប្រជាជនមូលដ្ឋានគ្រប់ ថ្នាក់អោយ មាន ឯកភាព។
- ៧- ផ្អាកការអនុវត្ត កែប្រែ រឺលុបចោលអនុសញ្ញា និង សេចក្តីណែនាំមិនសមស្រប របស់រដ្ឋមន្ត្រី និង របស់ ប្រធានស្ថាប័នរដ្ឋនានា។
- ផ្អាកការអនុវត្តកែប្រែ រឺ លុបចោលសេចក្តីសំរេច និង សេចក្តីណែនាំមិនសមស្របរបស់គណៈកម្មាធិការ ប្រជាជនគ្រប់ថ្នាក់។
- ៨- ចាត់វិធានការកំណត់ព្រំដែន ក្រុង ខណ្ឌ សង្កាត់ ខេត្ត ទីរួមខេត្ត ស្រុក និង ឃុំតាមបញ្ញត្តិច្បាប់។
- ៩- ការពារផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាជន រក្សាសន្តិសុខរបៀបរៀបរយសាធារណៈ ការពារសិទ្ធិ និង ផល ប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់ប្រជាពលរដ្ឋ។
- ១០- ពង្រឹង និង បង្កើនកម្លាំងការពារជាតិ អនុវត្តន៍ការប្រមូលកម្លាំងទ័ព ចេញបំរាមគោចរ ក្នុងករណី ចាំបាច់ ក្រោយពីបានការយល់ព្រមពីគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍រដ្ឋសភានិង ចាត់វិធានការ ចាំបាច់ផ្សេងៗ ដើម្បីការពារជាតិ។
- ១១- អនុវត្តសន្និសញ្ញា និង អនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងឡាយ។
- ១២- បំពេញភារកិច្ចផ្សេងៗទៀត ដែលរដ្ឋសភា និងក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋប្រគល់អោយ។

មាត្រា ៦៧

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ដឹកនាំការងាររបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ហើយធ្វើជាអធិបតី នៃអង្គប្រជុំក្រុម ប្រឹក្សា រដ្ឋមន្ត្រី។
អនុប្រធានមួយរូបជួយប្រធាន និង កាន់កាប់មុខងារប្រធាន នៅពេលប្រធានអវត្តមាន។

សមាជិកម្នាក់ៗរបស់ ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ទទួលខុសត្រូវពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួន និងទទួលខុសត្រូវ រួមជាមួយ នឹង សមាជិកផ្សេងទៀត ពីសកម្មភាព ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី។

មាត្រា ៦៨

សេចក្តីសំរេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវតែមានសមាជិកភាគច្រើន នៃក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីទាំងមូល។ ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិ រណសិរ្សសាមគ្គីកសាងការពារមាតុភូមិកម្ពុជា ប្រធានសហព័ន្ធសហជីពកម្ពុជា ប្រធានសមាគមយុវជនកម្ពុជា ប្រធានសមាគមនារីកម្ពុជា និង ប្រធានសមាគមកសិករកម្ពុជា មានសិទ្ធិចូលរួមក្នុងការប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី។

មាត្រា ៦៩

អាណត្តិរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី មានកំណត់ស្មើនឹងនីតិកាលរបស់រដ្ឋសភា។ នៅពេលផុតនីតិកាលរដ្ឋសភាក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី បន្តសកម្មភាពរបស់ខ្លួន រហូតដល់រដ្ឋសភា ជ្រើសតាំងក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រីថ្មីបាន។

មាត្រា ៧០

ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តិទៅ នៃក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់។

ជំពូកទី៧

គណៈកម្មាធិការជាតិរួបរួមជាតិ

មាត្រា ៧១

ដែនដីនៃរដ្ឋកម្ពុជាត្រូវបែងចែកជា ខេត្ត និង ក្រុង ចំណុះរដ្ឋអំណាចមជ្ឈិមផ្ទាល់ ។
ខេត្តត្រូវបែងចែកជាទីរួមខេត្ត និង ស្រុក ។
ទីរួមខេត្តត្រូវបែងចែកជាសង្កាត់ ។
ស្រុកត្រូវបែងចែកជាឃុំ ។
ក្រុងចំណុះរដ្ឋអំណាចមជ្ឈិមផ្ទាល់ត្រូវបែងចែកជាខ័ណ្ឌ និង ស្រុកជាយក្រុង ។
ខ័ណ្ឌត្រូវបែងចែកជា សង្កាត់ ។
ស្រុកជាយក្រុងត្រូវបែងចែកដូច ស្រុកចំណុះខេត្ត ។

មាត្រា ៧២

គណៈកម្មាធិការប្រជាជនត្រូវមាននៅគ្រប់ក្រុង គ្រប់ខ័ណ្ឌ គ្រប់ស្រុកជ្រោយជ្រុង គ្រប់សង្កាត់ គ្រប់ខេត្ត គ្រប់ទីរួមខេត្ត គ្រប់ស្រុក គ្រប់ឃុំ ។

សមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រជាជនឃុំ និង សង្កាត់ ត្រូវបានប្រជាជននៅឃុំ និង សង្កាត់ ជ្រើសរើសតាមលក្ខណៈការបោះឆ្នោតជាសកលដោយស្មើភាពដោយចំពោះ និងតាមវិធីជ្រើសជាសំងាត់ ។

សមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រជាជនទីរួមខេត្ត និង ស្រុកត្រូវបានជ្រើសរើសដោយតំណាង គណៈកម្មាធិការប្រជាជនឃុំ និង សង្កាត់ តំណាងរណសិរ្ស និង តំណាងអង្គការមហាជនជាសមាជិករណសិរ្សថ្នាក់ទីរួមខេត្ត និង ស្រុក ។

សមាជិក គណៈកម្មាធិការប្រជាជនខ័ណ្ឌ និងស្រុកជ្រោយជ្រុង ត្រូវបានជ្រើសរើស ដោយតំណាងគណៈកម្មាធិការ ប្រជាជនឃុំ និង សង្កាត់ តំណាងរណសិរ្ស និងតំណាងអង្គការមហាជនជា សមាជិករណសិរ្សថ្នាក់ខ័ណ្ឌ និង ស្រុកជ្រោយជ្រុង ។

សមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រជាជនខេត្តត្រូវបាន ជ្រើសរើសដោយតំណាង គណៈកម្មាធិការ ប្រជាជនទីរួមខេត្ត និង ស្រុកតំណាងរណសិរ្ស និង តំណាងអង្គការមហាជនជាសមាជិករណសិរ្ស ថ្នាក់ខេត្ត ។

សមាជិក គណៈកម្មាធិការ ប្រជាជនក្រុងត្រូវបានជ្រើសដោយតំណាង គណៈកម្មាធិការប្រជាជនខ័ណ្ឌ និង ស្រុកជ្រោយជ្រុងតំណាងរណសិរ្ស និង តំណាងអង្គការមហាជនជាសមាជិករណសិរ្ស ថ្នាក់ក្រុង ។

មាត្រា ៧៣

គណៈកម្មាធិការប្រជាជន មានប្រធាន អនុប្រធាន និង សមាជិក ។

អាណត្តិរបស់គណៈកម្មាធិការប្រជាជនខេត្ត និង ក្រុង មានកំណត់ ៥ ឆ្នាំ ។

អាណត្តិរបស់គណៈកម្មាធិការប្រជាជនទីរួមខេត្ត ស្រុក ឃុំ ខ័ណ្ឌ សង្កាត់ ស្រុកជ្រោយជ្រុង មានកំណត់ ៣ឆ្នាំ ។

មាត្រា ៧៤

គណៈកម្មាធិការប្រជាជនគ្រប់ថ្នាក់ ទទួលខុសត្រូវចំពោះប្រជាជននៅមូលដ្ឋាន និង ទទួលខុសត្រូវចំពោះអង្គការ រដ្ឋអំណាចថ្នាក់លើ ។

មាត្រា ៧៥

គណៈកម្មាធិការប្រជាជនមូលដ្ឋានសំរេច និង អនុវត្តគោលការណ៍ កសាងមូលដ្ឋានលើ គ្រប់វិស័យ អនុវត្តសេចក្តីសំរេច និង សារាចររបស់អង្គការរដ្ឋថ្នាក់លើ គ្រប់គ្រងការងាររដ្ឋបាលនៅ មូលដ្ឋាន និង ណែនាំគ្រប់ផ្នែកគ្រប់ថ្នាក់ដែលនៅ ក្រោមឱវាទផ្ទាល់អោយ អនុវត្តភារកិច្ច រក្សាសន្តិសុខសាធារណៈ និង របៀបរៀបរយសង្គម កសាងសេដ្ឋកិច្ច ពង្រីកវប្បធម៌ ថែទាំសុខភាព លើកស្ទួយជីវភាពប្រជាជននៅមូលដ្ឋាន ។

មាត្រា ៧៦

ដោយយោងតាមតំណែង និង មុខការដែលច្បាប់បានកំណត់ គណៈកម្មាធិការប្រជាជន គ្រប់ថ្នាក់ ចេញសេចក្តីសម្រេច ចេញសេចក្តីបង្គាប់ និង ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេច សេចក្តីបង្គាប់ទាំងនេះ ។

គណៈកម្មប្រជាជន មានសិទ្ធិផ្អាកការអនុវត្តកែប្រែ ឬ លុបចោលសេចក្តីសម្រេច និង សេចក្តីបង្គាប់មិនសមស្របនៃ អង្គការនៅក្រោមឱវាទផ្ទាល់របស់ខ្លួន និង របស់គណៈកម្មាធិការប្រជាជនថ្នាក់ក្រោម ។

មាត្រា ៧៧

គណៈកម្មាធិការប្រជាជនណា ឬ សមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រជាជនណា មិនបានបំពេញ ភារកិច្ចរបស់ខ្លួន អាចត្រូវ បានហូតងារ ឬ រំសាយតាមលក្ខណៈដែលកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

មាត្រា ៧៨

ការតែងតាំង ការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈកម្មាធិការប្រជាជនមូលដ្ឋាន ត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

ជំពូកទី ៨

សាលាជម្រះក្តី និង អយ្យការ

មាត្រា ៧៩

សកម្មភាពនៃសាលាជម្រះក្តី និង អយ្យការមានទិសដៅដូចតទៅ ៖

- ១- ការពារអំណាចប្រជាជន និង ការពារនីត្យានុកូលភាពប្រជាធិបតេយ្យ ។
- ២- រក្សាសន្តិសុខសាធារណ និង របៀបរៀបរយសង្គម ។
- ៣- ការពារទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណ ។
- ៤- ការពារសិទ្ធិ សេរីភាព ជីវិត និង ប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់ពលរដ្ឋ ។

មាត្រា ៨០

តុលាការប្រជាជន និង តុលាការយោធា ជាអង្គការជំនុំជម្រះនៃរដ្ឋកម្ពុជា ។ រដ្ឋអាជ្ញាអម សាលាជម្រះក្តី ធ្វើការចោទប្រកាន់ប្តឹងទៅតុលាការតាមច្បាប់ ។

ក្នុងករណីចាំបាច់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋអាចបង្កើតតុលាការពិសេសដើម្បីជំនុំជម្រះរឿងដែលមានលក្ខណៈពិសេស។

មាត្រា ៨១

ដើម្បីជំនុំជម្រះ សាលាជម្រះក្តី ផ្អែកលើច្បាប់ និង ផ្អែកលើលក្ខណការណ៍ពលរដ្ឋគ្រប់ មានភាពស្មើគ្នាដោយ ឥតប្រកាន់ជនជាតិ ជំនឿសាសនា ភេទ និង ឋានៈក្នុងសង្គម ។

មាត្រា ៨២

ទីប្រឹក្សាប្រជាជនចូលរួមក្នុងសកម្មភាពតុលាការ តាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ។ ក្នុងការជំនុំជម្រះទី ប្រឹក្សាប្រជាជន មានសិទ្ធិ ស្នើនឹងចៅក្រម ។
ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះត្រូវសម្រេចតាមមតិភាគច្រើន ។

មាត្រា ៨៣

នៅគ្រប់សាលាជម្រះក្តី ការជំនុំជម្រះត្រូវធ្វើជាសាធារណៈ ។ ប៉ុន្តែការជំនុំជម្រះអាចប្រព្រឹត្តទៅជាសំងាត់ ក្នុងករណីដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ ។

មាត្រា ៨៤

សាលាជម្រះក្តីនៃរដ្ឋកម្ពុជា ធានារ៉ាប់រងអោយពលរដ្ឋ ដែលជាជនជាតិភាគតិចមានសិទ្ធិ ប្រើភាសា និង អក្សររបស់ខ្លួនចំពោះមុខសាលាជម្រះក្តី ។

មាត្រា ៨៥

សិទ្ធិការពារខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ ត្រូវបានធានា ។ ជនជាប់ចោទមានសិទ្ធិការពារខ្លួនដោយខ្លួនឯង ឬ ពីងមេធាវី ឬ ពីងអ្នកដទៃណាមួយដើម្បី អោយជួយការពារ ។

មាត្រា ៨៦

ការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃសាលាជម្រះក្តី និង អយ្យការត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់ ។

ជំពូកទី ៩

សញ្ញាជាតិ ទង់ជាតិ ភ្លេងជាតិ និង រដ្ឋធានី

មាត្រា ៨៧

សញ្ញាជាតិនៃរដ្ឋកម្ពុជា មានរាងមូល ផ្ទៃក្រហម មានក្រុងគួរស្រូវពណ៌មាស អមសងខាង ជាន់រង្វង់ ស្បែង ក្របី ជួបគ្នាខាងចុង ។

ខ្សែប្រកបមរុំព័ទ្ធផ្នែកខាងក្រោម នៃកម្រងគួរស្រូវជាពីរថ្នាក់ ។ នៅកណ្តាលខ្សែប្រកបមាន ថវិកាអក្សរមាសថាៈ
“ រដ្ឋកម្ពុជា ” ។

សៀវភៅមាសរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បើកទំព័រតម្កល់លើដើមស្រូវចុងជាបូ ។ កង់គ្រឿងចក្រចេញរាង ពាក់កណ្តាល
មានកាំ ៧ ផ្នែកពីមុខសៀវភៅមាស ។ នៅលើកង់គ្រឿងចក្រ មានរូបប្រាសាទអង្គរវត្ត កំពូលប្រាំ ពណ៌មាសស្អិត
នៅចំរង្វង់គួរស្រូវ ។

មាត្រា ៨៨

ទង់ជាតិមានផ្ទៃពណ៌ខៀវក្រោម ក្រហមលើ ដែលមានទំហំផ្ទៃខៀវ និង ផ្ទៃក្រហមស្មើគ្នា ហើងទទឹងស្មើនឹង
ពីរភាគបីនៃបណ្តោយ ។ ឯរូបប្រសាទខាងក្នុង ជារូបប្រសាទកំពូលប្រាំ ពណ៌ លឿង ប្រកបទៅដោយក្បូរក្បាច់
រចនា កម្ពស់ពីបាតខ្សែប្រាសាទទៅដល់កំពូលប្រាសាទកណ្តាល ស្មើនឹងពាក់កណ្តាលនៃបាតខ្សែន កម្ពស់ប្រាសាទ
ស្មើ និង ២/៥ នៃទទឹងផ្ទៃ ។ មុំនៃកំពូលប្រាសាទ កណ្តាលមកកំពូលប្រាសាទសងខាងមាន ១៣០ អង្សា ។

ពណ៌ក្រហម តំណាងឆន្ទៈដ៏អង់អាចក្លាហានរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ក្នុងការការពារ និង កសាងប្រទេសជាតិ
អោយសំបូររុងរឿង ។

ពណ៌ខៀវតំណាងប្រជាជនទាំងមូល ដែលអបអរសាទរ ទរឈាមជាតិ និង តំណាងភោគ ផលធម្មជាតិទាំង
លើដី ក្នុងដី ក្នុងទឹក ក្រោមទឹកអោយមិត្តបេរជាអមតៈ ។

ពណ៌លឿង តំណាងអរិយធម៌ដ៏យូរលង់របស់ប្រជាជនកម្ពុជា និង សាសនា ។

មាត្រា ៨៩

ភ្លេងជាតិនៃរដ្ឋកម្ពុជា ត្រូវរដ្ឋសភាកំណត់ ។ ថ្ងៃបុណ្យជាតិ គឺ ថ្ងៃ ៧ មករា ។

មាត្រា ៩០

រដ្ឋធានីនៃរដ្ឋកម្ពុជា គឺ “ ភ្នំពេញ ” ។

ជំពូកទី ១០

អនុសាសន៍ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ការកែប្រែរដ្ឋធម្មនុញ្ញ

មាត្រា ៩១

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនោះ ជាច្បាប់គោលនៃរដ្ឋកម្ពុជា ហើយមានអានុភាពខ្ពស់បំផុតខាងច្បាប់ ។ ច្បាប់ទាំងឡាយត្រូវ
ស្រប និងរដ្ឋធម្មនុញ្ញជាដាច់ខាត ។

មាត្រា ៩២

ច្បាប់ ក្រឹត្យ-ច្បាប់ ក្រឹត្យ អនុក្រឹត្យ ប្រកាស និងសេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយរបស់ស្ថាប័ននានា នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ដែលស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃរដ្ឋកម្ពុជាត្រូវនៅជាធរមានលុះដល់ ពេលមានអត្ថបទថ្មីជំនួស ។

ក្រឹត្យ-ច្បាប់ និង សេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយ របស់ក្រុមប្រឹក្សាប្រជាជនបដិវត្តកម្ពុជាដែលមាន លក្ខណៈជាច្បាប់ ហើយស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃរដ្ឋកម្ពុជា ត្រូវនៅជាធរមានលុះដល់ពេលណាមាន ច្បាប់ ។

មាត្រា ៩៣

ការកែប្រែរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋសភា ហើយអាចប្រព្រឹត្តទៅបានលុះត្រាតែមាន សមាជិករដ្ឋសភា ពីរភាគបីយល់ព្រម ។

រដ្ឋធម្មនុញ្ញកែប្រែ “ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃរដ្ឋកម្ពុជា ” នេះត្រូវបានរដ្ឋសភា នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា អនុម័តជា ឯកច្ឆ័ន នៅថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៨៩ នាសម័យប្រជុំសាមញ្ញនីតិកាល ទី១ ។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៨៩

ជ. រដ្ឋសភា
ប្រធាន

ហត្ថលេខា និង ត្រា: ជា ស៊ីម